

Bilag 1.**Betænkning**

angaende

en Revision af Lovgivningen om Landejendommens Udstyknng og Sammenlægning,

afgivet af

den i Genhold til Loven af 13de April 1894 nedsatte Landbokommisſion.

En Udſtykningslovgivning vil altid have en dobbelt Side, fra hvilken den kan betragtes, den mere formelle, der omfatter de Regler, ſom ſærlig ere nødvendige for Statens Kontrol med Matrifulsvæſenet og for Skatteopkrævningen, og den reelle, hvor Hensynet til Samfundets Larv, navnlig hvorvidt Samfundets Økonomi tilraader eller tilſteder Opstillingen af viſte Regler for Jordejendommens Udſtyknng og Sammenlægning, gør ſig gældende. Selv om man i ſidſtnevnte Henseende vilde finde enhver Indblanding fra Statsmagtens Side uberettiget, vilde dog af de førſtnevnte formelle Hensyn Statens Medvirkning eller Kontrol paa dette Omraade ikke kunne undværes.

I vor Lovgivning gør denne dobbelte Side ved Udſtykningsvæſenet ſig gældende allerede ſaa langt tilbage i Tiden ſom i Forordningen af 13de Maj 1769 om Selvejerbønder i Danmark, men det er dog der endnu — jfr. Frdg. § 6 — overladt til Selvejerbonden ſelv at afgøre, hvorvidt han finder ſin Gaard af den Størrelſe og Beſtaffenhed, at flere Familier ſig derpaa kunne ernære, og at faſtkætte, at der derfor ſkal finde en Deling af Gaarden ſted, medens kun Delingen i ſig ſelv — „paa det deraf kan erfares, hvad ſaadan en Parts Ejer har at ſvare af de Gaarden paalagte Skatter, Kontributioner, Afgift og andre Byrder“ — ſkal forrettes af Statsmagtens Repræſentanter.

Senere gør dette Udſtykningslovgivningens dobbelte Formaal ſig i ſtedſe ſtigende Grad gældende og fremtræder navnlig klart i Forordningen af 3dje December 1819 angaaende nogle nøjere Beſtemmelſer i Henseende til Jordejendommens Udſtyknng i Danmark. I denne Forordnings Præmiſſer hedder det ſaaledes: „Da Vi have bragt i Erfaring, at Udſtyknng af Jordejendomme i Bort Rige Danmark paa et og andet ſted har bidraget til at indføre nyt Fælleſkab og at gøre Jordernes Indhegning vanſtellig, ſamt da Ejendommens Deling ſaaledes, ſom den paa nogle ſteder er ſtet, i meget ſmaa og adſprede Parceller, forringer deres Kraft til at ernære deres Beſiddere, og deſuden letteligen kan give Anledning til Forvirring i Matrifulen og have uforholdsmæssig Fordeling af de offentlige Byrder til Følge, ſaa ville Vi, for at forebygge ſaadan Ulempe for Fremtiden, herved allernaadigſt have befalet“ osv. De ſenere Beſtemmelſer, der enten ad Lovgivningens Vej eller — hyppigſt — ved Adminiſtrationens Foranſtaltning ere trufne til Udſtykningsvæſenets Fremme, have da ogſaa alle ſnart det ene, ſnart det andet af de tvende førnevnte Formaal for Øje, om de end ikke altid ere holdte ſtrøbt ud fra hinanden. Beſtemmelſen i Lov om Udnevneſe af faſte Takſationsmænd til at foretage Jordboniteringer